בבית הדין הרבני האזורי אשקלון

לפני כבוד הדיינים:

הרב מאיר כהנא – אב"ד, הרב עודד מכמן, הרב חיים יוסף זלץ

התובעת: [redacted] ת"ז [redacted] (ע"י ב"כ עו"ד חיה לזר-נוטקין)

נגד

הנתבע: [redacted] ת"ז [redacted] (ע"י ב"כ עו"ד אביהוא אהרן)

הנדון: חלוקת רכוש - כריכה

פסק דין

בפני ביה"ד תביעה לחלוקת רכוש, שנכרכה לתביעת הגירושין.

הצדדים התגרשו לפני כשנה וחצי, ובהסכם הגירושין נקבע כי ענייני הרכוש יידונו בביה"ד לאחר סידור הגט.

טרם תחילת ההליך בביה"ד נערך בין הצדדים הסכם חלקי במסגרת הליך גישור. במסגרת הסכם הגירושין ניתן תוקף של פסק דין גם להסכם הגישור.

פסק הדין עוסק בעניינים שלא נכללו בהסכם הגישור.

המחלוקת העיקרית בין הצדדים הינה בענין טענת שיתוף ספציפי שטוען הנתבע על הבית שבו התגוררו הצדדים ועל המגרש שעליו הוא בנוי. מלבד זאת, יש מחלוקות רבות בין הצדדים בעניין חלוקת המטלטלין.

רקע

הצדדים נישאו בתאריך [redacted]), ולהם שתי בנות [redacted] הצדדים התגרשו בתאריך [redacted]

תיק יישוב סכסוך נפתח בתאריך 25.05.2024 בביהמ"ש לענייני משפחה בקרית גת (מס' הליך 34800-05-24). הצדדים הופנו למגשרת עו"ד [redacted]

בתאריך 10.10.2024 הגישה התובעת תביעת גירושין בביה"ד, וכרכה אליה תביעה לחלוקת הרכוש.

בתאריך י"ח בכסלו התשפ"ה (19.12.2024) התקיים הדיון הראשון בין הצדדים. במהלכו עלה כי התקיימו שש פגישות בפני עו"ד [redacted] ונערך הסכם ראשוני הכולל חלוקת מטלטלין בסיסית. הסכם זה נחתם ע"י הצדדים בתאריך 02.07.2024. ההסכם לא קיבל תוקף של פסק דין בעת חתימתו, אך, כאמור לעיל, בעת אישור הסכם הגירושין ניתן תוקף של פסק דין להסכם זה.

נצטט כאן את ההסכם הנ"ל מחמת חשיבותו לפסק הדין:

"הוסכם הותנה והוצהר כמפורט:

1. הסכמות אלה תהיינה תקפות גם אם הצדדים לא יגיעו להסכמות ויעברו לנהל את הסוגיות שביניהם בבית המשפט בהליך לעומתי.

2. האיש יעזוב את בית המגורים ללא זכות חזרה אליו, בתאריך 01.08.2024 לבית ששכר בקיבוץ [redacted]

3. האשה תישאר להתגורר בבית.

4. עד 30.09.2024 תישא האשה במחצית דמי השכירות של האיש ועד 2,250 ₪ לחודש (חלקה) על פי חוזה שכירות חתום.

   א. ככל שהגישור יתקיים ולא יסתיים עד 30.09.2024 האשה תמשיך לשאת במחצית האמורה, עד לחתימת הסכם.

   ב. ככל שהגישור יסתיים שלא בהסכם חבה האשה בתשלום 25% מדמי שכירות שישלם הבעל עד 1,125 (חלקה) ₪ לחודש למשך 6 חודשים בלבד ממועד סיום הגישור.

5. להסדרת חלוקת המטלטלין: לאיש הזכות לרכוש מוצרים המפורטים להלן לבית מגוריו עד סך של 18,000 ₪ מהחשבון המשותף, ואלה המוצרים: שולחן אוכל ו-4 כסאות, מכונת כביסה, מקרר, מיטה ומזרון, ספה סלונית, מכונת כביסה [כפול. כך במקור] ומייבש וטלויזיה.

   א. כלי אוכל ובישול, מגבות ומצעים, ילקחו מהמלאי בבית הקיים.

   ב. ככל שהסכום יעלה על האמור הוא יהיה על חשבון האיש בלבד. לאחר רכישה זו: מוצרי החשמל והרהיטים שבבית שנשאר למגורי האשה יישארו לה.

   ג. מוצרי המזון הקשים במזווה יחולקו בחלקים שווים.

6. בכך הגיעו להסכמה סופית על הפרדת המגורים וחלוקת המיטלטלין."

בדיון סיפרה התובעת, כי הצדדים ניסחו הסכם מלא, אך הוא לא נחתם מחמת חילוקי דעות בין הצדדים. עוד עלה, כי יש מאות מוצרים מוגמרים שייצר הנתבע על מנת למוכרם, והתובעת דורשת לקבל מחצית משוויים ומחצית משווי כלי העבודה של הנתבע.

מנגד, הנתבע דרש את הכלים המוגמרים שניתנו בהשאלה לבית הורי התובעת. עוד טען הנתבע כי המחירים שרשם על הכלים הם המחירים ללקוח, אך אינם אומדן אמיתי של שוויים. לשאלת ביה"ד האם יש עוד חפצים בבית שהנתבע דורש אותם ענה הנתבע כי יש הרבה חפצים, והזכיר את המטלטלין בגינה ואת העצים שנטע שם.

ביה"ד ניסח עם הצדדים הסכם גירושין, ונתן לו תוקף של פס"ד בתאריך כ"א בכסלו התשפ"ה (22.12.2024). בסעיף 6 להסכם, הייתה התייחסות לענייני חלוקת הרכוש בין הצדדים. להלן תוכנם של תתי-הסעיפים הרלוונטיים לפסק הדין:

בתתי-סעיפים 3 ו-4 נכתב, כי הנתבע ייקח מן התובעת את כלי העבודה שלו וכן את הכלים המוגמרים.

בתת-סעיף 5 נקבע מועד הקרע לתאריך 30.04.2024.

בתת-סעיף 8 הוסכם כי ההסכם הראשון שנחתם בפני עו״ד ציפי המרמן, מקבל תוקף של פסק דין.

בתת-סעיפים 9-11 נכתב כך:

9. מוסכם שלאחר שיינתן פס״ד בעניין חלוקת המטלטלין, ככל וייפסק על חלוקה אחרת של המטלטלין, ייעשה ע״פ שיטת שתי הרשימות...

10. ביה״ד יקבע מועד לדיון בעניין שאר הטענות שבין הצדדים, בעניין הדירה והמטלטלין ושווים של כלי העבודה והכלים המוגמרים...

11. לבד האמור, אין תביעות זה על זה בשום נושא שהוא.

כאמור בשני ההסכמים, וכפי שאמרו הצדדים בדיון, שני הצדדים מבקשים לחלוק את הרכוש, כמקובל, בהתאם להוראות חוק יחסי ממון בין בני זוג תשל״ג-1973, והמחלוקות הן באשר לאופן יישום הוראות החוק.

בתאריך כ״ב באייר התשפ״ה (20.05.2025) התקיים דיון נוסף, ובמהלכו עלה שכלי העבודה של הנתבע והכלים המוגמרים עברו לרשותו של הנתבע כפי שנקבע בהסכם הגירושין, אך הוא דורש גם את הכלים שהושאלו להוריה. שאר ענייני חלוקת המטלטלין לא עלו בדיון.

בהחלטתו מתאריך כ״ז באייר התשפ״ה (25.05.2025) נתן ביה״ד תוקף לחוו״ד האקטואר לפי שיטה ב׳, ולאחר קיזוז סכומים שעל התובעת לשלם לנתבע, חויב הנתבע לשלם לתובעת סך 63,761 ₪ תוך 60 יום. באשר לתביעת הנתבע לשיתוף ספציפי בבית ובמגרש, קבע ביה״ד מועד לדיון הוכחות בתאריך ז׳ במרחשוון התשפ״ו (29.10.2025), ועם זאת, קרא ביה״ד לצדדים להגיע להסכם כולל למען שלוותם וטובת הקטינות.

דיון ההוכחות התקיים במועדו. הואיל ומאז הדיון הקודם התחלף הרכב ביה״ד, הצדדים העלו בדיון את טענותיהם מחדש בפירוט, והצדדים נחקרו. כמו כן נשמעו עדויותיהם של אבי התובעת, אם הנתבע ומנהלת הקהילה של הקיבוץ.

בהחלטתו מאותו יום, הורה ביה״ד על הגשת סיכומים בנושא התביעה לשיתוף ספציפי בבית ובמגרש. כמו כן, הורה ביה״ד לנתבע להגיש מסמך תגובה למסמך שהגישה התובעת בעניין כלי העבודה והכלים המוגמרים, תוך 21 יום.

בתאריך 17.11.2025 הגיש הנתבע מסמך תגובה, ובו פירוט רב של מטלטלין שהוא תובע, כפי שיפורט לקמן.

טענות הצדדים

טענות התובעת בעניין המגרש והבית

א. מדובר על נכס שאינו שייך לתובעת. הדירה היתה רשומה ע״ש התובעת, אך 3 שנים לפנים מועד הקרע הדירה הועברה לאחיה ונרשמה על שמו, כך שאין רלוונטיות לשיתוף ספציפי, אף אם היה מוכח.

ב. מלבד זאת, אף שהדירה היתה רשומה ע״ש התובעת, היה זה ע״פ הסכם שנחתם בינה לבין הוריה, ובו נכתב כי היא לא תתנגד אם ההורים ירצו לשייך את הדירה כולה או חלקה להם או לאחיה. מדובר על אח שהוא בעל צרכים מיוחדים, והיה ברור לתובעת שההורים רוצים לדאוג לו לסביבה קרובה ובטוחה, ומכאן הרקע להסכם.

ג. הנתבע ידע על ההסכם הזה, והיה מודע לעובדה כי אחיה והמטפלת שלו יתגוררו בקביעות בקומה השניה, וכי הצדדים גרים שם רק עד שתקבל התובעת מגרש במקום אחר, מכיוון שהוריה רוצים שהאח יגור צמוד אליהם.

ד. השיפוץ שנעשה (מטבח חדש וסגירת פרגולה לחדר) הינו מינורי ביחס לשווי הבית עצמו. על כך יש להוסיף, כי לצדדים היתה יכולת כלכלית לשפץ את הבית רק בזכות הסיוע שקיבלו מהוריה בכך שהצדדים לא שילמו שכר דירה. כלומר, עלות השיפוץ נמוכה מעלות השכירות שהוריה היו אמורים לגבות מהצדדים. באשר לתשלום ה"משכנתא" – דמי השיוך בסך 50 ₪ לחודש, תשלום זה שהינו מזערי אינו יכול ליצור שיתוף ספציפי. מלבד זאת, התשלום הזה היה תשלום של התובעת כחברת קיבוץ - לקיבוץ, ולא של הנתבע שאינו חבר קיבוץ, אלא שהוא שולם מהחשבון המשותף. [ואין לנתבע זכאות לדרוש מחצית ממנו, כיון שאף הנתבע הוציא הוצאות מהחשבון המשותף לצרכיו האישיים, וכך דרכם של בני זוג.]

ה. זכות עתידית של התובעת לקבל מגרש במקום המגרש שעליו בנוי הבית, הינה זכות ערטילאית, ואין מקום לטענה על שיתוף ספציפי בזכות זו.

טענות התובעת בעניין המטלטלין

ו. יש לדחות את כלל תביעות הנתבע לחלוקה מחדש של המטלטלין, מאחר וחלוקת המטלטלין הוסכמה כבר בהסכם הראשון שנחתם בפני המגשרת, ואין לעשות בכך שום שינוי.

ז. כמו כן, התובעת תובעת מהנתבע מחצית משווי כלי העבודה והכלים המוגמרים, כפי שנקבע בהסכם הגירושין.

להלן רשימת המטלטלין וערכם הכספי לפי תביעת התובעת ולפי תגובת הנתבע:

כלי עבודה	תביעת התובעת	תגובת הנתבע
מחרטה	18,000	4,500
מסור סרט מקיטה	3,500	3,500
מסור עצים חשמלי	500	אין התייחסות
מארז: מפוח+חרמש+גוזם	**750**	**250 (לא אצלו)**
מגזמת גובה	1,000	150
2 מסורי שרשרת איקֶרֶה	660	200
מסור שרשרת מוטורי	1,600	500
מסור מקיטה	1,290	250
10 מפסלות	3,000	800
מברגה בוש GWB	600	100
מברגה בוש GSR	400	100
משחזת רקורדפאוור	985	250
משחזת זוית מקיטה	690	70
מסור עגול מקיטה	700	150
שואב FEMI	2,300	600
שואב אבק קרשר	**400**	**150 (לא אצלו)**
שואב אבק ציקלוני	280	הגיע מאמא שלו
קסדה	1,100	200
מצנן אויר מורפי-ריצ'רדס	**500**	**250 (לא אצלו)**
מקדחת עמוד	**3,220**	**450 (לא אצלו)**
מסור גרונג עם מודד זוית	150	קיבל מתנה ממוטי
מלחציים רוהר	**460**	**300 (לא אצלו)**

מסור ידני IRWIN	90	25
מלטשת מקיטה	500	30
מברגה/מקדחה WORX	**189**	**100 (לא אצלו)**
מסור מלטשת בוש	426	אין התייחסות
מקצוע בוש	1,915	200
חומרים מתכלים	3,000	נקנה באינטרנט במחירים מצחיקים
2 שולחנות עפצים	4,000	400
מחסן	**1,800**	**אין התייחסות (לא אצלו)**
מברשת צביעה	104	20
BLACK&DECKER	290	40
משחזת ציר – דרמל	420	40
זוג קליבות מהירות	109	20
מכשיר כושר/משקולות	450	50
סה"כ	**55,378**	**12,195**

כלים מוגמרים	תביעת התובעת	תגובת הנתבע
כלים - סרטון 1	2,060	240
כלים - סרטון 2	1,950	180
כלים - סרטון 3	1,100	130
כלים - סרטון 4	2,000	290
כלים - סרטון 5	1,600	220 (אין התייחסות לכלי גדול 300 ₪)
כלים - סרטון 6	3,050	385
כלים - סרטון 7	2,900	480
כלים - סרטון 8	1,450	200
כלים - סרטון 9	2,250	455
כלים - סרטון 10	1,470	475
כלים - סרטון 11	1,800	385
כלים - סרטון 12	2,600	520
כלים - סרטון 13	2,250	440
כלים - סרטון 14	1,080	240
כלים בארגז	800	200
פריטים בלי מחיר	1,750	140
כלים ע"פ מיקומם:		
שידה	6,750	900
כוננית גדולה	15,375	2,050
כוננית קטנה	9,375	1,250
מתחת לטלויזיה	750	60
ספריה	8,625	1,150
פינת אוכל	750	100
כוננית מטבח	6,000	800

סה"כ	77,735	11,290

ח. סך כל תביעת המטלטלין של התובעת הינו 133,113 ₪. הנתבע מודה בסך 23,485 ₪.

טענות הנתבע

א. הנתבע תובע מחצית מהזכויות בבית שבו התגוררו הצדדים והמגרש שעליו הוא בנוי, וכן מחצית מהזכויות במגרש שעתיד להיות משוייך לתובעת בקיבוץ. התביעה היא מכח הלכת השיתוף הספציפי.

ב. בבית מגורי הצדדים הנ"ל הוכח השיתוף הספציפי באמצעות "דבר מה נוסף" כדלהלן:

(1) שימוש בנכס כבית המגורים המרכזי, מגורים ממושכים (כ-12 שנים) עם הבנות. השימוש המשפחתי בבית התרחב לאחר שהבנות גדלו, משימוש משותף של הבנות בחדר שינה אחד לשימוש מפוצל בשני חדרי שינה.
(2) שיפוץ מהותי במבנה הנכס והגדלתו.
(3) הסתמכות כלכלית של הנתבע. הנתבע השקיע את כספו בהשבחת הבית שבו התגוררו, ומנגד לא רכש נכס אחר ולא פעל לשם כך.
(4) לא נחתם הסכם ממון מראש המסדיר את מעמדו של הבית כביתה של התובעת בלבד. היעדר הסכם שכזה מוכיח כוונת שיתוף ספציפי.
(5) אמנם הנכס הרשום ע"ש התובעת נבנה ע"י הוריה, אך הוריה אפשרו להם לגור בנכס שבנו הם בלי הסכם ממון המסדיר זאת, ויש לראות זאת כמתנה לשני בני הזוג.
(6) התובעת הציגה לאורך השנים כלפי הנתבע שהבית הוא ביתם המשותף, דבר שהוביל כמובן להשקעת הנתבע בנכס.

ג. במגרש המיועד לתובעת, הוכח שיתוף ספציפי באמצעות תשלום "משכנתא" משותף, שבא לידי ביטוי בתשלומי "דמי שיוך" למגרש זה, מחשבון הבנק המשותף של הצדדים, שאליו הפקיד הנתבע את משכורתו מידי חודש.

ד. דרישת הנתבע מרשימת המטלטלין:

מתוך הבית:	
מקפיא	1,300
מדיח כלים	2,400
שטיח אדום	600
שטיח תכלת	400
מזרן שינה חדש	2,400
סלון מזרנים	6,000
ארונית מתחת לטלויזיה	2,000
שידה ליד המיטה	500
4 כיסאות בר	2,000
סט של מזנון גדול-קטן, 2 שולחנות ומתקן נעליים (שמרת הזורע)	2,400

30-40 בקבוקי אלכוהול	5,500
ספריה גדולה מאיקאה	1,000
מסך למקרן	200
שואב יד	1,000
איי-רובוט	2,000
ארון לבן שתי דלתות (במרפסת האחורית)	1,500
וילונות ומוטות למרפסת תחתונה שסגרנו	500
וילונות ומוטות תלייה לקליניקה	500
מטלטלין 'מחוברים' הניתנים להסרה:	
מזגן גדול חדש (במטבח החדש)	4,000
מזגן קטן חדש (בסגירת המרפסת הקדמית)	1,600
מטלטלין שהיו של הנתבע טרם הנישואים:	
ארון לבן על גלגלים מהדירה בת"א	2,000
מראה מעוצבת שהביא מהדירה בת"א	3,000
מטלטלין מיוחדים מתוך הבית:	
טבעת אירוסין	3,900
3 תמונות יצירה של הנתבע	1,500
פלטה ומאזניים מנחושת מתנה מהורי הנתבע	רוצה אותם.
מטלטלין בחצר:	
מתקן גז לבישול חוץ	250
מריצה	180
אוהל משפחתי	1,000
סיר פויקה גדול	400
סיר פויקה קטן	250
צידנית+צידנית קטנה+שלוקר	400
2 ארגזים	500
חרמש	600
מיישר שיחים/מגזמת (חלק מסט)	200
חרמש חשמלי אדום	200
כיפה גיאודזית	1,000
טרמפולינה	800
4 מטפים	800
כיפת חימום	1,000
מאוורר תעשייתי	500
שולחן פלסטיק ו-6 כיסאות	1,000
שולחן נשלף לאירוח	450
סט כתר (זוג, שניים בודדים ושולחן)	1,000
גגון ועריסה לרכב	1,600

תפוח (וו גרירה) לרכב	1,600
6 יריעות לבידי עץ	600
רתכת	1,000
2 מרססים	400
סטים של מברגים וברגים רבים	אין מחיר.
צבעים	אין מחיר.
שולחן נגרים	2,500
6 לוחות סנטף (פוליקרבונט לקירוי)	600
מחסן גדול	2,400
מחסן קטן	1,000
2 יחידות מדפים	500
מטלטלין בחצר - טוען לבעלות מלאה:	
קמין חוץ שהנתבע קיבל במתנה	2,500
צמחים ועצים בחצר:	
היביסקוס אדום בוגר	500
חלבלוב בוגר	500
פילדנדרון בוגר	350
משמש	400
פנדוריאה יסמינית	500
היביסקוס סורי	600
קייזוקה	500
שקדיה	1,500
2 יטרופה	500
לקופילום	400
2 דורנטה	800
4 טוטמים גדולים	1,400
עוג בוגר	350
זית בוגר	5,000
פיטנה פורחת	450
4 שיפלרות גדולות	1,600
עוזרר בוגר (נזכר פעמיים כנראה בטעות)	350
4 מוריאה ומורן בוגרות	1,600
גויאבה תותית בוגרת	400
ציוד קליניקה של התובעת שנרכש במשותף:	
ארון איקאה	2,000
כ-30 משחקים לקליניקה	1,500
כ-30 ספרים לקליניקה	1,500
אייפד לקליניקה	750

ה. סך כל תביעת המטלטלין של הנתבע כלפי התובעת הינו 96,880 ₪.

דיון והכרעה

ראשית, נתייחס לתביעה לשיתוף ספציפי בבית צמוד הקרקע שבו התגוררו הצדדים, ובמגרש שעליו הוא בנוי בקיבוץ.

1. התביעה לשיתוף ספציפי

נקדים סקירה עובדתית-משפטית קצרה על המגרש והבית שנבנה עליו, נשוא הדיון.

בקיבוץ [redacted], שבו בו התגוררו הצדדים, הוחלט בשנת 2003, [״החלטה 751״], לשייך לחברי הקיבוץ מגרשים המיועדים למגורים. להורי התובעת שויך המגרש המסומן [redacted], שעליו בנוי ביתם.

מאחר שאחי התובעת הינו בעל צרכים מיוחדים, ביקשו הורי התובעת מן הקיבוץ, לשנות את ייעודו של המגרש הצמוד לביתם, המסומן [redacted] ממגרש ״ירוק״ למגרש למגורים, על מנת שייבנו עליו בית עבור אחי התובעת, שהינו בעל צרכים מיוחדים. הקיבוץ אישר זאת בדצמבר 2005, והמגרש שויך לבקשת הורי התובעת לתובעת עצמה, מאחר והיתה זכאית למגרש כחברת קיבוץ מן המניין במועד הקובע – דצמבר 2002.

כ-9 חודשים לפני נישואי הצדדים, בתאריך [redacted], נרשם המגרש ע״ש התובעת במנהל מקרקעי ישראל [גלגולה הקודם של רשות מקרקעי ישראל – רמ״י].

באפריל 2016 הוחלט ברמ״י לתת הרשאת שימוש זמנית לצורך מגורי תלויים ובעלי צרכים מיוחדים, בלי לשייך אליהם מגרש, תמורת תשלום שנתי סמלי. בהתאם לכך, אחי התובעת יכול היה לגור במגרש הנ״ל בלי שהוא ישויך אליו, וכבר לא היה צורך שהמגרש יהיה רשום על שם התובעת.

בספטמבר 2017 הכיר הקיבוץ בזכותם של הורי התובעת למגרש נוסף, כ״מגרש הורשה״ מהוריו של אבי התובעת. בהמשך לכך, ע״פ בקשת משפחת התובעת, הוחלט בקיבוץ, באוקטובר 2021, לגרוע את השיוך של המגרש לתובעת ולייעד אותו לשימוש של אחיה, או לשימוש של מישהו אחר מהמשפחה. התובעת חתמה על הסכמתה לכך בפברואר שנת 2022 [נציין, כי הנתבע הודה שהוא ידע על כך].

סיכום הסקירה:

1. הצדדים התגוררו לאורך כל תקופת נישואיהם עד למועד הקרע (יוני 2013 – אפריל 2024) בבית שבנו הורי התובעת על מגרש [redacted]
2. ב-7 השנים הראשונות למגוריהם, המגרש היה רשום ברמ״י ע״ש התובעת (יוני 2013 – פברואר 2022).
3. כשנתיים לפני מועד הקרע התובעת ויתרה עליו, וחזרה למעמד של חברת קיבוץ ללא מגרש משויך. [והמגרש הנ״ל יועד לשימושו של אחיה, בלי שישויך אליו.]
4. הצדדים המשיכו להתגורר בבית גם לאחר מכן. והתובעת מתגוררת בו גם כיום, לאחר הגירושין.

עוד נבהיר, כי נתייחס לבית ולמגרש שעליו הוא בנוי כדבר אחד לעניין שאלת השיתוף, מכיוון שמגורים משותפים בבית הבנוי על מגרש, הרי הם כשימוש משותף במגרש עצמו. זאת ועוד, הצדדים השקיעו בעבודה ובכספים לייפות את הגינה הסמוכה לבית בעצים ובצמחים שונים, כפי שניתן להיווכח מסיכומי הצדדים, כך שהיתה השקעה ושימוש מצד הנתבע לא רק בבית אלא גם ישירות במגרש.

כאמור, הנתבע תובע מחצית מהזכויות בבית שבו התגוררו הצדדים ובמגרש שעליו הוא בנוי. התביעה היא מכח הלכת השיתוף הספציפי, והיא מבוססת על המגורים המשותפים של הצדדים עם בנותיהם בבית במשך יותר מ-10 שנים [הנתבע טען שמדובר בכ-12 שנה מאחר והוא חישב את שנת 2013 ו-2024 במלואן, אך בחישוב מדוייק מדובר על מעט פחות מ-11 שנים], ועל "דבר מה נוסף" בדמות שיפוץ המטבח של הבית וסגירת הפרגולה. עוד הוסיף הנתבע כי הסתמך כלכלית על נכס זה, ולא פעל לרכישת נכס אחר, מתוך מחשבה שזהו בית מגוריו, ולטענתו, התובעת הציגה לו לאורך השנים שזה ביתם המשותף, וכראיה צירף הנתבע הודעת וואצאפ שכתבה לו התובעת תוך כדי התכתבות בעניין הזמנת המטבח – "אנחנו עובדים קשה ומגיע לנו משהו טוב". עוד טען הנתבע שמהיעדרו של הסכם ממון בין הצדדים טרם נישואיהם המסדיר את מעמדם של הבית והמגרש עליו הוא בנוי, יש ללמוד על כוונת שיתוף ספציפי. כמו כן, בהיעדר הסכם ממון המסדיר את מעמד הבית ביחס להוריה שמימנו את בנייתו, יש לראות זאת כמתנה שנתנו הוריה לשני בני הזוג ביחד.

1.1 טענת כוונת השיתוף

תחילה, נתייחס לשתי טענות מקדמיות שטענה התובעת.

(1) אין בהעברת רישום המגרש ע"ש אחרים כדי לשלול את בירור טענת השיתוף הספציפי

התובעת טענה שיש לדחות את טענת השיתוף הספציפי מאחר וכעת המגרש אינו רשום על שמה. טענה זו הוכחה מן המסמכים שצירפה לתיק. כמובן שטענה זו ביחס למגרש משליכה ישירות על הבית הבנוי עליו, שנבנה ע"י הוריה, ומעת שבעלותה על המגרש נשמטה מתחת לבית, שוב אין בסיס לתביעת הנתבע כלפי הבית.

ביה"ד אינו מקבל טענה זו, מאחר ובשאלת השיתוף הספציפי אנו בוחנים רטרואקטיבית האם אכן התקיימו תנאים היוצרים שיתוף ספציפי, ואם ניווכח שהיו תנאים כאלה, כבר באותה עת שברור לנו שנוצר שיתוף בן הזוג זוכה ומשתתף במחצית הנכס, אף שלאחר מכן, במועד הקרע, הנכס כבר אינו בבעלות בן הזוג. מכיוון שאם יש נכס משותף, ואחד הצדדים מעביר אותו לבעלות צד ג' – חייב אותו צד להשיב לצד השני את שווי מחציתו. לפיכך, בנידון דידן, שהמגרש היה רשום על שם התובעת, אם נקבל את טענת הנתבע לשיתוף בעת שהמגרש היה רשום על שמה, די לנו בכך, לזכות את הנתבע במחציתו.

עוד נאמר, כי גם בייחס לאיזון המשאבים שבחוק יחסי ממון, אשר במהותו, מתייחס למשאבים שיש ביד הצדדים בעת מועד הקרע, ואינו עוסק כלל במעמדם המשפטי והמציאותי קודם לכן, החריג המחוקק מקרה שבו רשאי ביה"ד לראות נכס שכבר אינו ביד אחד מן הצדדים, כאילו הוא עדיין בידו:

> נכס שבן זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן זוגו לפי סעיף 5, ונכס שנתן או התחייב לתת במתנה – למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין – רשאי בית המשפט או בית הדין לראותו, לצורך איזון המשאבים, כאילו הוא עדיין של אותו בן-זוג.

על פי עיקרון זה יש לדון גם בנכס שנטען לשיתוף ספציפי. אם נקבל את הטענה לשיתוף ספציפי, יש לראות את הנכס כאילו הוא בר איזון כחוק, ואז יש לראות את ויתורה של התובעת על המגרש, כהברחה, וככוונה לסכל את זכותו של בן הזוג, במיוחד לאור העובדה, שהתובעת ממשיכה להתגורר בנכס עד היום.

נציין, כי התובעת טענה שהנתבע ידע על ויתורה זה של התובעת, והנתבע אף הודה בכך בחקירתו (שור' 621-622 מפרוטוקול הדיון מתאריך ז' במרחשוון התשפ"ו 29.10.25). אולם, בטענה זו התכוונה התובעת להביא ראיה, כי הנתבע ידע שהמגרש והבית כלל לא שייכים לתובעת אלא להוריה, וביקשה לדחות בכך את טענת ה"הסתמכות" של הנתבע.

לענייננו – עצם ההעברה אינה מעלה ואינה מורידה, ועלינו לדון בטענת השיתוף הספציפי לגופה, כאילו הבית והמגרש עדיין רשומים על שם התובעת.

(2) רישום המגרש על שם התובעת מקים בסיס משפטי לבחינת טענת השיתוף בנכס

התובעת טענה באריכות, כי הבית נרשם על שמה רק לצרכים מנהליים מול הקיבוץ ורמ"י, ובאמת הבית שייך לאחיה.

להלן נדון בהסכם שהציגה התובעת בינה לבין הוריה. אך ללא הסכם זה - יש לדחות את טענתה, הואיל ומבחינה הלכתית ומשפטית דברים שבלב אינם דברים, ועל כן לא ניתן ללכת אחר כוונות אלא רק אחר רישומים. ראיה פשוטה לכך נוכל להביא מאילו היה קורה ח"ו נזק או הרס לבית או למגרש, את הפיצויים היתה מקבלת התובעת ולא אחיה ולא הוריה. לפיכך, מאחר והמגרש היה רשום ע"ש התובעת, זה מה שקובע מבחינה משפטית.

לא רק במחצית המגרש יש לזכות את הנתבע אילו היתה כוונת שיתוף, אלא גם במחצית הבית שבנו הורי התובעת, משום שבית שנבנה על מגרש, הרי הוא בבעלות בעל המגרש, אף אם בונה הבית לא התכוון לתתו לבעל המגרש, כך הדין לפי ההלכה (שו"ע חו"מ סימן שעה סע' ז) – "הבונה בחצר חבירו הרי זה כנוטע שדה העשויה ליטע, ושמין לו כמה אדם רוצה ליתן בנין זה לבנותו, והוא שיבנה בנין המועיל הראוי לאותה חצר כמנהג אותו מקום. הגה: ולא יוכל הבונה לומר: בניני אני נוטל". והגר"א שם ס"ק יז ביאר הטעם משום שחצירו קנתה לו. ועיין גם פד"ר ה עמ' 169, וכך הוא הדין אף לפי החוק (סעיף 12 לחוק המקרקעין) – "הבעלות בקרקע חלה גם על הבנוי והנטוע עליה ועל כל דבר אחר המחובר אליה חיבור של קבע, זולת מחוברים הניתנים להפרדה, ואין נפקא מינה אם המחוברים נבנו, ניטעו או חוברו בידי בעל המקרקעין או בידי אדם אחר".

דחיית טענת השיתוף

משנדחו הטענות המקדמיות, יש לבחון האם הנתבע הוכיח כוונת שיתוף ו"דבר מה נוסף".

ביה"ד סבור כי הנתבע לא הצליח להוכיח כראוי כוונת שיתוף ו"דבר מה נוסף", כמו שנפרט, וקיי"ל – המוציא מחבירו עליו הראיה. יתירה מכך, בנידון דידן יש "**דבר מה גורע**", ואף כמה כאלה, המלמדים להיפך, שהיתה **כוונת אי-שיתוף**, וכמו שנפרט להלן.

(3) מגורי בן משפחה בנכס כראיה לכוונת אי-שיתוף

התובעת טענה כי יש לדחות את הטענה לשיתוף ספציפי מחמת העובדה שאחי התובעת והמטפלת שלו התגוררו בקומה השניה בבית בו התגוררו הצדדים. כמו כן, בחלק ניכר מהזמן חדר נוסף בקומה השניה שימש כמשרדו של האב, ביה"ד סבור, כי יש לראות בעובדות אלו "**דבר מה גורע**" המערער את טענת הנתבע לכוונת השיתוף.

וכאן יש להדגיש, כי לא ניתן לפצל משפטית ולטעון לשיתוף בחלק הבית שהיה בשימושם הבלעדי של הצדדים. הואיל והבית לא חולק לשתי יחידות דיור נפרדות ומוגדרות, יש לראות את הבית בכללותו כיחידת דיור אחת. ודאי לאור העובדה, כי החדר ששימש תחילה כמשרד של אבי התובעת, שימש לאחר מכן כחדרה של אחת מבנות הצדדים, "ערבוב" זה מוכיח בעליל כי שתי הקומות הינן יחידה אחת, ולא ניתן לקבל טענת שיתוף ביחס לחלק מיחידת דיור שלמה.

בשורה התחתונה, ביה"ד קובע כי במצב שבו בני משפחתה של התובעת התגוררו בחלק מן הבית והשתמשו בו כמשרד, יש בכך כדי לבטל את הבסיס הנדרש לטענת שיתוף ספציפי.

עוד נעיר, כי יהיה קשה לקבל טענת "הסתמכות" במקרה כזה, כמו שנכתוב בהמשך.

(4) ההסכם בין התובעת להוריה והשלכותיו על בירור כוונת השיתוף

התובעת הציגה הסכם חתום עם הוריה, בעניין הבית שנבנה על המגרש ששויך לה. ההסכם אינו נושא תאריך, ולדבריה, הוא נחתם באפריל 2008 (כ-5 שנים טרם נישואי הצדדים). בסעיף 5 להסכם זה נכתב שהתובעת לא תמכור ולא תעביר או תיתן במישרין או בעקיפין זכויות בבית זה לאחרים, ללא תיאום עם ההורים והסכמתם בכתב. בהמשך הסעיף נכתב עוד, שבהתאם לכך, אם היא תתגורר בבית עם בן זוג, יהיה עליה לערוך עמו הסכם ממון שיגביל את זכות בן הזוג במגרש או במבנה המגורים לזכות מגורים בלבד, כך שלא תהיה לו שום זכות לתבוע עליו בעלות או כל זכות כספית אחרת.

נציין, כי התובעת בסיכומיה לא כתבה בבירור, מהי מטרת הצגת ההסכם, האם היא טוענת שההסכם מונע ממנה משפטית לשתף את הבית עם בן הזוג, או שהוא הוצג רק כראיה לכך שלא היתה לה כוונת שיתוף. בסעיף זה אנו דנים בשאלת השפעת ההסכם על שאלת הכוונה.

התובע פקפק באמינות ההסכם הנ"ל, וטען כי הוא מזויף ונכתב רק לאחר פרוץ הסכסוך ביניהם. לאישוש טענתו, הפנה לסעיף בהסכם, הקובע שעליה לערוך עם בן הזוג הסכם ממון המגביל את זכויותיו בנכס למגורים בלבד. העובדה שהתובעת לא עשתה כן, ויתירה מכך, העובדה שהוריה לא לחצו עליה לערוך את ההסכם, ולא ערכו בעצמם הסכם מולו, מוכיחות שההסכם לא היה קיים בתחילת תקופת נישואי הצדדים, והוא זויף רק עם פרוץ הסכסוך.

עוד הוסיף לטעון, כי אף אם ההסכם לא זויף, מאחר והתובעת "עברה" על ההתחייבות שלה להוריה לערוך עמו הסכם המגביל את זכויותיו, יש לראות בכך הוכחה אלימתא שהתכוונה לשתפו

בנכס. התובעת והוריה השיבו על כך, כי התייעצו על כך עם עו"ד, והוא אמר להם שאין צורך להחתים את הנתבע על הסכם כזה.

ראשית, נדגיש, כי להסכם זה אין כלל תוקף הלכתי, הואיל והוא לא נערך לפי כללי ההלכה, שאין כאן המקום לפרטם. לפיכך, למעשה, ההסכם לא היווה מניעה לשיתוף בן הזוג.

מלבד זאת, גם אילו היה להסכם תוקף הלכתי, הואיל והוא שטר ללא תאריך, דינו ככל שטר שאין בו זמן, שגם לאחר שקוים (נבדק מחשש זיוף), אין לו תוקף ראייתי למפרע (עיין בשו"ע חו"מ מג, א, ובנו"כ שם שנחלקו הפוסקים האם יש לו תוקף ראייתי מהיום שבו קוים ולהבא). גם לפי החוק האזרחי, היעדר תאריך על גבי הסכם, מפחית את ערכו הראייתי באופן משמעותי, ודאי שכך הוא כאשר יש לו ערך ראייתי לנידון רק אם הוא קדם לתאריך מסוים.

מאידך, אם המסמך לא זויף, והוא אכן נכתב טרם נישואיהם, אף שאין לו תוקף הלכתי כאמור לעיל, יש לראות בכך ראייה לכוונת אי-שיתוף, וכמו שנכתוב להלן, אך תחילה נדון בטענות הנתבע.

באשר לטענת הנתבע כי המסמך זויף, ונכתב רק לאחר פרוץ הסכסוך, נקדים ונאמר שמדובר ב"טענת שמא", שהרי הנתבע אינו יכול לדעת אם התובעת ערכה הסכם עם הוריה טרם נישואיה. הוא יכול לטעון כ"טענת ברי", שהתובעת לא עדכנה אותו בקיומו של הסכם כזה, ומכך הוא יכול להסיק שההסכם מזויף. בנדון דידן, התרשמות ביה"ד היא שאין בידי הנתבע ביסוס כלשהו לטענת הזיוף. מאידך, יש לציין כי עיון בהסכם מחזק את ההתרשמות שמדובר במסמך אמיתי, הן בשל אורכו של ההסכם וריבוי הפרטים בהסכם, והתאמתם למסמכים שהציגה התובעת באשר לתהליך שקידמו הוריה מול הקיבוץ בעניין המגרש ובנית הבית, והן בשל לשון ההסכם בסעיף 6.3 שבו נכתב "ממ"י" – מנהל מקרקעי ישראל, השם של רמ"י – רשות מקרקעי ישראל, בגלגולה הקודם. אמנם אין לשלול את האפשרות שמדובר בזיוף "מוצלח" הכולל ירידה לפרטים, אך יש לקחת בחשבון בראיית התמונה הרחבה את האפשרות שמדובר במסמך אמיתי.

נזכיר כי לא הוצגה ראייה כלשהי לאמינותו של ההסכם, או לקיומו לפני פרוץ הסכסוך, מלבד טענת התובעת והוריה.

באשר לטענת הנתבע, כי אף אם נניח שההסכם לא זויף, וכי הוא נערך טרם נישאו הצדדים, יש לראות באי-עריכת הסכם ממון עמו, כפי שהתחייבה בהסכם עם הוריה, ראיה לכוונת שיתוף, יש לדחותה, וכמו שנסביר.

ראשית, אמנם התובעת אכן עברה על התחייבותה לערוך עם הנתבע הסכם ממון המגביל את זכויותיו בנכס למגורים בלבד, אך יכולות להיות לכך סיבות רבות, כגון שהיא לא רצתה לערוך עמו הסכם כזה מחשש שדבר זה יביא למתח גדול בזוגיות שלהם עד כדי ניתוק הקשר עמה, חשש זה היה גדול משמעותית עבור התובעת לאור העובדה שבאותה תקופה היא היתה הרה לתאומות מן הנתבע, על כל המשתמע מכך. על כן, אין לראות בכך הימנעות מכוונת מלערוך עמו הסכם, ודאי שאין "ללמוד" מכך שהתכוונה לשתפו.

שנית, הפרה קטנה אינה מעידה על הפרה גדולה, והפרה של התחייבות משפטית אינה מעידה על הפרה מהותית.

בשורה התחתונה, אילו קבע ביה"ד שהמסמך אמיתי, היתה בכך ראייה לכוונה ברורה של אי-שיתוף. אלא שביה"ד אינו יכול לקבל את המסמך כראייה ברורה בשל חסרונותיו מבחינה הלכתית ומשפטית כאמור לעיל.

(5) משקלה הראייתי של הודעת הוואצאפ

הנתבע הציג הודעת וואצאפ שבה כתבה לו התובעת "אנחנו עובדים קשה, ומגיע לנו משהו טוב", וכוונתו היתה להראות כי התובעת התייחסה לבית כבית שלהם, ודבר זה מחזק לכאורה את טענת השיתוף הספציפי.

אולם, נראה שאין מהודעה זו ראיה, כיון שגם מי ששוכר דירה, ומתכוון להתגורר בה בשנים הקרובות, עשוי להשקיע בדירה, בשביל הנוחות שלו. נראה שכך גם כוונת התובעת היתה, שמגיע להם כמי שגרים בדירה להנות ממטבח טוב, ולפחות אפשר שכך היתה כוונתה, ואם כן, אין להוכיח מכאן על כוונת שיתוף בבית כולו.

(6) סיכום – דחיית טענת השיתוף

לאור כל האמור לעיל, שההורים הם שמימנו את הבנייה, והם שהניעו את התהליכים ברישום המגרש על שם בתם, ולנוכח העובדות שמשרדו של האב שכן בבית שבו התגוררו הצדדים ואחי התובעת התגורר בבית, עובדות המהוות "דבר מה גורע" בבסיסה של טענת השיתוף, נראה ברור לביה"ד כי לא קמו התנאים הנדרשים ליצירת שיתוף ספציפי, ולא היתה לתובעת כוונה לשתף את הנתבע בבעלותה על הבית או על המגרש.

1.2 טענת ההסתמכות ודחייתה

באשר לטענת הנתבע כי הסתמך על המגרש הבית ביחס לעתידו מבחינה כלכלית, יש לדחותה.

כפי שתיארנו לעיל, בקומת המגורים השניה גרו אחי התובעת והמטפלת שלו, וזמן רב שימש חדר אחר בקומה השניה כמשרדו של אבי התובעת.

בנסיבות אלו, לא נמצא מי שיעלה בדעתו להסתמך על הבית, ולראות בו בית השייך לו ובבעלותו. ודאי היה ברור לנתבע כי לא יוכלו הוא והתובעת לסלק את אחי התובעת או את אביה מן הנכס או לחלופין למוכרו לצד ג' ובתמורה שתתקבל לרכוש בית אחר. כמו כן, לא תתקבל טענת "הסתמכות" על החלק בבית שבו התגוררו הצדדים ובנותיהם, מאחר והבית לא חולק לשתי יחידות דיור נפרדות ומוגדרות, וחלוקה כזו לא תוכננה או דוברה.

כמו כן, לאור כל העובדות אליהן נחשף ביה"ד, ולאור התרשמות ביה"ד מההתנהלות הכללית של הצדדים ושל משפחת התובעת, לא סביר כלל, שהנתבע היה כה תמים, ואכן הסתמך על הבית והמגרש. אדרבה, ברור לביה"ד כי הנתבע ידע שהבית נבנה ע"י הוריה, וכי מגוריהם בבית אינם מובטחים. אמנם, לטענתו, התובעת הבטיחה לו שהבית כולו יהיה שלהם בעתיד, אך הנתבע עצמו אמר בחקירתו

(שור' 603-602 לפרוטוקול הדיון מתאריך 29.10.2025) כי הוא לא היה יכול לסלק את אחי התובעת, והיא שילמה מחיר כל החיים בגלל אחיה עד כדי פירוק המשפחה. כלומר, מגורי האח בבית, היו מאד דומיננטיים, והעיבו על התקווה שהבית אכן יהיה שלהם. בנסיבות האמורות, לא סביר שבן הזוג יהיה סמוך ובטוח שהבית יהיה שלו.

לאור כל הנ"ל, לא ניתן בנדון דידן לקבל טענה של "הסתמכות".

2. החזר הוצאות

לאחר שדחינו את טענת הנתבע לשיתוף ספציפי, עלינו לברר האם על התובעת לשלם לנתבע על השקעותיו בבית הצדדים, בהתבסס על הדין של המוציא הוצאות על נכסי אשתו, וכדלהלן.

נבהיר כבר כעת, כי לצדדים היה חשבון משותף שאליו הופקדו משכורותיהם החודשיות. מחשבון זה הוצאו הכספים לרוב ההשקעות שנדון בהן. על כן, אם יקבע ביה"ד שהנתבע זכאי להחזר, הוא יהיה זכאי למחצית מהכספים שנמשכו מהחשבון המשותף לצורך ההשקעות השונות.

המוציא הוצאות על נכסי אשתו

נפסק בשו"ע (אה"ע סימן פח סע' ז) ע"פ הסוגיא בכתובות (עט ע"ב):

> הוציא הוצאות על נכסי מלוג של אשתו וגרשה, בין שהוציא מעט ואכל פירות הרבה, בין שהוציא הרבה ואכל פירות מעט, אפילו אכל גרוגרות אחת דרך כבוד, כדרך איש בביתו, או שאכל דינר אפילו שלא דרך כבוד, ואפילו לא לקח בפירות ממה שהוציא אלא חבילה אחת של זמורות, מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל. הוציא ולא אכל, או שאכל פחות מכשיעור, שמין כמה השביחו ושואלין אותו כמה הוציא, אם השבח יותר על ההוצאה, ישבע בנקיטת חפץ כמה הוציא ונוטל ההוצאה; ואם ההוצאה יתירה על השבח, אין לו מההוצאה אלא כשיעור השבח, ובשבועה.

עולה אפוא, שאם הבעל נהנה (כשיעור המועט הנדרש) מהשבח שהשביח בנכסי אשתו, הוא אינו זכאי לתשלום מהאשה, אך אם לא נהנה, הוא זכאי לתשלום מהאשה, לאחר שיישבע כמה הוציא.

בנידון דידן, הנתבע השביח והשקיע בבית בכמה אפיקים נפרדים. הצדדים, החליפו את המטבח במטבח חדש, סגרו פרגולה לחדר, נטעו עצים וצמחים בחצר הבית, התקינו מזגנים וכד', ושילמו תשלומים שוטפים.

שיפוץ הבית – 'הוצאה ניכרת'

באשר לשיפוץ הבית, יש לראותו, לכאורה, כנכלל בדין המוציא הוצאות על נכסי אשתו.

בעניין הבונה בית על נכסי אשתו כתב המרדכי (כתובות רט):

> המוציא הוצאות על נכסי אשתו שאלו ראב"ן ורבינו אליקים את רבינו שמואל על אחד שבנה בית על קרקע נכסי מלוג של אשתו ודר בו שנה או יותר מי אמרי' כה"ג הוציא ואכל וכן לענין בע"ח גובה את השבח מי הוי כעין שבח וגובה הוא או לא והשיב אחר שלא חלקו רבותינו בין יציאה ניכרת לשאינה ניכרת אף אנו אין בידינו לחלוק:

הח"מ (סימן פח ס"ק יא) הביאו להלכה, וביאר ש"יציאה שאינה ניכרת" היינו הוצאה נפסדת ומתכלה (כגון זרעים לזריעה, מים להשקיה וכד'), ובית הינו "יציאה ניכרת" מאחר והוא אינו מתכלה.

מכאן עולה כי בניית מבנה על קרקע של אשתו, נכללת בדין "מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל". ושיפוץ הבית הרי הוא בכלל בנייה.

[נעיר, כי בנידון דידן, אין צורך בשבועה, מכיוון שהתובעת אינה כופרת בסך ההוצאות.]

שיעור ההנאה הפוטרת מהחזר הוצאות

באשר לשיעור הנאת הבעל הפוטרת מהחזר הוצאותיו, כתב בשו"ע (שם):

> אפילו אכל גרוגרות אחת דרך כבוד, כדרך איש בביתו, או שאכל דינר אפילו שלא דרך כבוד, ואפילו לא לקח בפירות ממה שהוציא אלא חבילה אחת של זמורות, מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל.

נראה, כי בנידוננו שהוחלף מטבח בבית המגורים, והפרגולה נסגרה לחדר נוסף, ההנאה מכך עולה עשרות מונים על שווי דינר, בהתחשב בעובדה כי הנתבע נהנה מן המטבח מאז הוחלף עד למועד הקרע, ואם כן, הרי שאכל ונהנה כשיעור הנצרך, ולכאורה אינו זכאי להחזר הוצאותיו.

אלא שבנדון דידן הנתבע זכאי להחזר, כפי שנסביר להלן.

נכס שהאשה יכולה למכור לאחר

בנדון דידן, הנכס היה רשום ע"ש התובעת, ויכלה התובעת למוכרו (וכמו שעשתה בנידוננו בפועל, שוויתרה על זכותה בקרקע), בלי שהנתבע היה יכול למנוע זאת ממנה, ולכן יש לדון את הנכס כדין נכסי אשתו קטנה, שתקנו חכמים (כתובות דף פ ע"א) שדינו כיורד ברשות לנכסי אחר, מאחר ואשתו היא קטנה ויכולה למאן בו, ובעל כורחו יפסיד את אכילת פירות הקרקע, וחששו חכמים שלא ירצה להשקיע בנכסים וייפסדו:

> א"ר יעקב אמר רב חסדא: המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה, כמוציא על נכסי אחר דמי; מ"ט? עבדו בה רבנן תקנתא כי היכי דלא ניפסדינהו.

וכתב ההפלאה (קונטרס אחרון סימן פח סעיף ז):

> מיהו לכאורה נראה לענ"ד דמשכחת אפי' בעודה תחתיו כגון שהשביח השדה ואח"כ מכרה ונתנה במקום דמכרה ונתנה קיים כגון שכתב לה דו"ד אין לי בנכסייך, אך י"ל כיון דהברירה בידה בכל פעם למכור הוי כמוציא על נכסי אשתו קטנה כדי שלא יפסידם מטעם זה וצ"ע, אך אם ההוצאה הי' על פי' וברשותה י"ל דדינו כמו שאר מוציא הוצאות על נכסי חבירו ברשותו וטובתו דמשתבע ושקיל.

לאור זאת, לכאורה יש להתייחס לנידוננו כמוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה.

וכך כתב השו"ע (שם סע' י) בדין המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה:

> המוציא הוצאות על נכסי מלוג של אשתו קטנה ומיאנה בו, רואין כמה אכל וכמה הוציא וכמה השביח, ושמין לו כאריס, שהרי ברשות ירד. ואם הוא רוצה ליטול הוצאה שיעור שבח, שומעין לו; ואם הוציא קימעה ואכל הרבה, מה שאכל אכל.

אם כן, הנתבע יהיה זכאי להחזר הוצאות, ובתנאי שהוציא יותר משנהנה.

דין המוציא הוצאות בימינו

בפס"ד ביה"ד הגדול (תיק 842067/5) נחלקו הדיינים באריכות, האם דין "המוציא הוצאת על נכסי אשתו – מה שהוציא הוציא" שייך גם בימינו. במרבית המקרים הנידונים כיום בפני בתי הדין הרבניים, הצדדים אינם מודעים כלל ואף אינם מעוניינים להחיל על העניינים הכלכליים בתקופת הנישואין את כללי ההלכה ומבקשים לדון על-פי החוק האזרחי.

נראה, כי לכל הדעות, אם הסכימו הצדדים לדון ע"פ חוק יחסי ממון, כבנדון דידן, אין לדון כדין המוציא הוצאות על נכסי אשתו, אלא כדין היורד לשדה חבירו ברשות, כפי שנבאר להלן.

האם טעם הדין שייך בימינו

עוד נוסיף, כי נחלקו הראשונים מהו הטעם שהמוציא הוצאות על נכסי אשתו ונהנה מהם, אין נוטל את מה שהוציא.

לדעת הרמב"ן (ב"מ לט ע"א) ועוד ראשונים, הבעל מוחל על כך, ואילו לדעת המאירי (כתובות דף עט ע"ב) זוהי תקנת חכמים שתקנו לטובתה, כנגד אכילת פירות שתקנו לטובתו.

נראה כי בימינו, שבאופן כללי דעת האנשים להתנהל לפי החוק האזרחי, לכו"ע לא נדון "מה שהוציא הוציא", הואיל והבעל אינו זכאי לפירות נכסי מלוג באופן בלעדי, וכמו שנבאר.

לרמב"ן וסיעתו שנימקו את הדין משום מחילת הבעל, סביר להניח שהבעל ימחל דווקא כאשר הוא זכאי להנות מפירות נכסי מלוג באופן בלעדי, אך לא כאשר אכילת הפירות מתחלקת בין שני בני הזוג.

למאירי שנימק את הדין משום תקנת חכמים:

> מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל, שחכמים תקנו לו פירות ועליו לתקן הנכסים.

הרי כתב להדיא שחכמים תקנו שעליו לתקן הנכסים חלף אכילת הפירות. אם כן, כאשר אינו זכאי לפירות, מופר האיזון, ובמקרה כזה לא תקנו חכמים "מה שהוציא הוציא".

החזר הוצאות קטנות

יחד עם זאת, נראה, כי הנתבע לא זכאי למחצית מכל ההשקעות הכספיות שהשקיעו הצדדים בבית, בחצר ובמגרש, אלא יש לחלק בין סוגי ההשקעות.

נקדים להביא את הסוגיא בכתובות (פ, א) בעניין המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה:

> א"ר יעקב אמר רב חסדא: המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה, כמוציא על נכסי אחר דמי; מ"ט? עבדו בה רבנן תקנתא כי היכי דלא ניפסדינהו.

הרא"ש (שם ח, ט) העיר שלא דנו את המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה כמוציא על נכסי אחר, גם לרעתו, שאינו זכאי לאכילת פירות, אלא רק לטובתו:

> הלכך אם הוציא ולא אכל או הוציא הרבה ואכל קימעא שמין לו כאריסי העיר. אבל אם הוציא קימעא ואכל הרבה ברשות אכל ולא תקנו חכמים לגרע כחו. וכן

> אם הוציא ולא אכל וניחא ליה למישקל הוצאה שיעור שבחא שומעין לו. דלא תקינו להיות כמוציא על נכסי אחר אלא ליפות כחו ולא לגרע כחו.

וכן פסק בשו"ע (אה"ע פח, י):

> ואם הוא רוצה ליטול הוצאה שיעור שבח, שומעין לו; ואם הוציא קימעה ואכל הרבה, מה שאכל אכל.

ממה שכתב השו"ע ע"פ הרא"ש, שאם הוציא קמעא ואכל הרבה – מה שאכל אכל, מדויק, כי אע"פ שאמרינן שדינו כיורד ברשות לנכסי אחר לטובתו, אין בכלל זה, שיקבל החזר הוצאות על השקעותיו, במקרה שבו הוא נהנה לפחות כשיעור הוצאותיו.

על כך יש להוסיף, כי כאשר מדובר בבעל ואשה, הצד המשקיע השקעות קטנות, ומתעתד ליהנות מהן במשותף לאורך שנות החיים המשותפים, אומדנא ברורה היא שהוא מוחל על השקעתו, ואינו מצפה להחזר על כל עץ שהוא נוטע. רק באשר להוצאות גדולות, כגון הוספת חדר או שיפוץ מטבח, יש להניח שאין הוא מוחל, ועליהן מגיע לו החזר במקרה של גירושין.

אם כן, בהשקעות הקטנות, כגון נטיעת עצים בחצר, או התקנת מזגן בחדר מסוים, החיוב של התובעת כלפי הנתבע בעבור ההשקעות שהשקיע בנכסיה, נמחל מכוח ההבנה בעת ההשקעה שההנאה הצפויה היא משותפת.

על כן נראה כי יש לחלק בין השקעות קטנות להשקעות גדולות, כדלהלן:

א. השקעות קטנות – מאחר והנתבע כבר נהנה מהן יותר ממה שהשקיע, ויש אף אומדנא שמחל עליהן, אין הנתבע זכאי להחזר הוצאות בגינן.

ב. השקעות גדולות – השקעות שגם העלו את ערך הבית, החצר והמגרש באופן משמעותי, ואפשר שהנתבע לא נהנה מהן יותר משהשביחו את הנכס, יש להניח שהנתבע לא מחל עליהן, ולכן זכאי הנתבע להחזר הוצאות בגינן.

לאור זאת, השקעות כגון התקנות של מזגנים וכד', תיקונים שנעשו במשך השנים, תשלומים שוטפים ונטיעת עצים בחצר הבית, הנתבע אינו זכאי להחזר הוצאות בגינן, לפי שנהנה יותר ממה שהוציא, ואף מחל עליהן. מאידך, השקעות כגון החלפת המטבח וסגירת הפרגולה, שההוצאה היתה גדולה, וההשבחה היתה משמעותית, זכאי הנתבע להחזר הוצאות בגינן.

ההשקעה הכספית בהחלפת המטבח:

מהמסמכים שצורפו לסיכומי התובעת (נספח 14), עולה כי הצדדים שילמו על המטבח סך 55,690 ₪. הואיל והצדדים הוציאו סך זה מהחשבון המשותף, על התובעת להשיב מחצית מהם לנתבע העולה לסך 27,845 ₪.

ההשקעה הכספית בסגירת הפרגולה:

הסכום שהוציאו הצדדים על סגירת הפרגולה אינו ידוע, אך ידוע כי בדיון מתאריך ז' במרחשון התשפ"ו (29.10.2025) (שורה 126), טענה ב"כ התובעת כי אמו של הנתבע נתנה לצדדים סכום של

13,000 ₪ והצדדים השתמשו בו למימון סגירת הפרגולה. הנתבע טען באותו דיון בחקירתו (שורה 610-615) שהיתה השקעה גדולה, שכללה התקנת קירות גבס, גג רעפים, קונסטרוקציה של חשמל ועוד. התקנת החלונות היתה מהכספים של אמו בסך 13,800 ₪. הוא העריך שהכל היה סביב 25-30 אלף ש"ח. התובעת לא הגיבה לנאמר בחקירתו של הנתבע.

הואיל והתובעת מודה כי הכספים התקבלו מאמו של הנתבע, ולא הוצאו מהחשבון המשותף, על כן זכאי הנתבע למלוא הסכום שהתקבל מאמו בסך 13,800 ₪.

נפחית סך זה מהרף הנמוך של טענת הנתבע, כי ההוצאות על סגירת הפרגולה לסלון הגיעו לסך כולל של כ-25,000 ₪, נמצא שמהחשבון המשותף הוציאו הצדדים על סגירת הפרגולה סך 11,200 ₪. מחצית מסך זה העולה לסך 5,600 ₪ על התובעת להעביר לנתבע, בנוסף לסך 13,800 ₪ הנ"ל שהתקבלו מתנה מאמו של הנתבע.

לאור האמור לעיל, על התובעת להעביר לנתבע סך 27,845 ₪ עבור המטבח, וסך 19,400 ₪ עבור סגירת הפרגולה.

כאמור לעיל, הנתבע לא זכאי לקבל החזר כנגד שאר ההשקעות הכספיות הקטנות בבית בחצר ובמגרש.

3. התביעה לשיתוף ספציפי בזכותה של התובעת לקבלת מגרש בקיבוץ ודחייתה

עוד תובע הנתבע מחצית מהזכויות במגרש שעתיד להיות משויך לתובעת בקיבוץ.

התובעת טענה כי יש לדחות גם תביעה זו, מאחר ומדובר על זכות תיאורטית בלבד, הנזקפת לה כחברת קיבוץ, שעל מנת לממשה על התובעת לשלם לקיבוץ עוד כספים רבים, ודבר זה יכול לעשות כל אחד (אם הוא יתקבל כחבר בקיבוץ). כלומר, הזכות המוקנית לה כחברת קיבוץ, אינה בעלות על מגרש, אלא רק זכות המאפשרת לה לקנות אותו.

נקצר ונאמר, כי טענת התובעת אינה נכונה. אמנם מדובר בזכות תאורטית, אך זו טיבעה של 'זכות' בשונה מבעלות, וכל שיש לזכות זו שווי כלכלי כלשהו, הרי שניתן להעריך את שוויה ולחלוק אותו בין הצדדים כחוק. לפיכך, היה מקום לתביעת הנתבע לקבל מחצית מערכה הממוני של הזכות בעת מועד הקרע.

אלא, שיש לדחות את טענתו לשיתוף ספציפי ביחס לזכות למגרש. ראשית, משום שביחס למגרש זה, אין בסיס לטענת שיתוף ספציפי מכיוון שהצדדים לא גרו בו מעולם, ואין "דבר מה נוסף" מכיוון שלא נערך בו שיפוץ או השקעה כלשהי מצד הנתבע. אמנם, הצדדים שילמו במשותף דמי שיוך בסך 50 ₪ לחודש, אך בהעדר בסיס של מגורים משותפים, אין לראות בתשלום זה בסיס משמעותי לטענת שיתוף ספציפי. יתר על כן, גם אילו היה בסיס של מגורים משותפים, תשלום חודשי נמוך כל כך, לא יוכל להיחשב כ"דבר מה נוסף".

ושנית, מכיוון שהמגרש התיאורטי אינו עומד בזכות עצמו. מגרש זה הינו חלק המגרש שעליו נבנה הבית שבו גרו הצדדים, שכלפיו נדחתה לעיל את טענת השיתוף (שני המגרשים מהווים מימוש של אותה זכות שנזקפה לתובעת מחמת היותה חברת קיבוץ נכון לרישומים משנת 2002), ומאחר וכבר דחינו את טענת השיתוף הספציפי ביחס למגרש הנ"ל, המשמעות היא שלא הוכח שיתוף ספציפי ביחס

לזכות למגרש בקיבוץ, על כן גם יש לדחות את טענת השיתוף כלפי המגרש התיאורטי, שיועמד במקומו על פי אותה זכות.

4. טענת התובעת בעניין כלי העבודה והכלים המוגמרים

תביעת התובעת שהנתבע יעביר לה מחצית מערכם של כלי העבודה והכלים המוגמרים, ודאי דינה להתקבל, ואף הנתבע הסכים לכך. אלא שהנתבע טוען שיש להעריך את שוויים בסכום נמוך בהרבה מכפי שהעריכה אותם התובעת.

4.1 הכלים המוגמרים שבידי הנתבע

באשר לכלים המוגמרים שנמצאים אצל הנתבע, התובעת דרשה סך 77,735 ₪, והנתבע הודה בסך 11,290 ₪ (כ-15% ממה שתבעה התובעת).

יש להתייחס בהערכת שווי הכלים המוגמרים בנסיבות אלו למספר עניינים:

מספר הכלים – מדובר במספר כלים רב מאד, ומסוגים שונים, ששלמותם ומצבם הפיזי אינם ברורים לביה"ד.

נזילות נמוכה – המכירות אינן סדירות, והן מתרכזות בעיקר סביב החגים. על כן, מדובר במלאי עם "נזילות נמוכה", שקשה להפוך אותו למזומן מהיר.

סיכון לאי-מימוש – קיים סיכון שכלים העומדים זמן רב, ייפגעו, או לא יימכרו כלל.

לאור זאת, סבור ביה"ד, כי יש לקחת בחשבון נתונים אלו בבואנו להעריך את שווי המלאי. לפיכך, ימונה שמאי מטעם ביה"ד אשר יפחית את שווי המלאי ויתמחר את הכלים המוגמרים לפי שוויים הריאלי כשהם בידי האומן, ומחצית משוויים הריאלי על הנתבע להעביר לתובעת.

4.2 כלי העבודה

באשר לכלי העבודה והמוצרים המתכלים שנמצאים אצל הנתבע, התובעת תבעה סך 55,378 ₪, המבוסס על מחיר כלים חדשים בשוק, והנתבע הודה בסך 12,195 ₪ (כ-20% ממה שתבעה התובעת).

הואיל ולא נוכל להעריך את שוויו של כל כלי לגופו, מאחר ומדובר על מספר כלי עבודה רב מאד שחלקם יוצרו על ידי יצרנים מפורסמים וחלקם לא, וגם איננו יודעים את מצבם הנוכחי, והואיל ונכללים בתביעת התובעת גם מתכלים, שחלקם ארוזים וחלקם אינם ארוזים, גם בזה ישום השמאי הנ"ל את שוויים, ומחצית שוויים על הנתבע להעביר לתובעת.

נציין, כי הנתבע הכחיש את הימצאם של מספר כלים, המודגשים בטבלה המופיעה לעיל לצד טענות התובעת. הואיל והתובעת בתגובתה לא התייחסה להכחשתו ולא הביאה ראיה להימצאם ברשותו, תביעתה למחצית משוויים של מוצרים אלו - נדחית.

לפיכך, התובעת זכאית למחצית משוויים של כלי העבודה שהנתבע הודה כי הם נמצאים ברשותו.

עוד נעיר, כי התובעת כללה בתביעתה זו גם מכשיר כושר/משקולות שלטענתה הנתבע לקח לפני שיצא מן הבית.

ביה"ד דוחה תביעתה זו, הואיל ומכשיר כושר אינו חלק מכלי העבודה או המוצרים המוגמרים, אלא הוא נכלל בתכולת הבית שהוסדרה בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, וקיבל תוקף של פסק דין, ודינו כשאר כלי הבית שנטל עמו עת יצא מהבית.

לפיכך, אין התובעת זכאית למחצית משוויו של מכשיר הכושר, והוא יישאר ברשותו של הנתבע.

5. טענת הנתבע בעניין שאר המטלטלין, העצים והכלים המוגמרים שנותרו ביד התובעת והוריה

נקדים, כי הנתבע הציג רשימה ארוכה של מטלטלין, ולעיל הם סווגו לפי חלוקה דינית-משפטית.

מטלטלין שחוברו לקרקע

ברשימה הנ"ל, ישנם פרטים שאע"פ שאינם נדל"ן, אך מאחר והם מחוברים יש להתייחס אליהם כחלק מהנכסים של התובעת שהושבחו ע"י הנתבע, [כדין ארונות המטבח שאין להתייחס אליהם כמטלטלין שיש לחלק בין הצדדים אלא כהשבחה של הנכס].

לפיכך, יש להתייחס לעצים הנטועים בחצר הבית, לא כמטלטלין שיש לשומם ולאזנם בין הצדדים, אלא כהשבחה של הנכס.

לאור זאת, היה הנתבע זכאי לכאורה להחזר הוצאות בגינם, כאמור לעיל ביחס למטבח ולסגירת הפרגולה. אלא שכבר כתבנו שם, שביחס להשקעות כספיות קטנות, הנתבע לא זכאי להחזר מאחר והנאתו היתה גדולה מההוצאה, ועל כן יש להניח שהוא מחל על השקעתו. הואיל והנתבע נטע את העצים בהיותם קטנים, ונהנה מהם במשך השנים, הוא אינו זכאי להחזר הוצאות בגינם.

כך הדין גם ביחס למחסנים המחוברים לקרקע החצר ואינם ניידים, שיש להתייחס אליהם כהשקעה בנכס והשבחתו. הנתבע אינו זכאי לקבל החזר בגינם, הואיל ומדובר בהשקעות כספיות קטנות.

העצים והמחסנים שאינם מחוברים לקרקע, דינם כשאר המטלטלין שבחצר, כמו שנכתוב להלן.

(1) מטלטלין בבית

הנתבע תבע מחצית סך 36,800 ₪ עבור מטלטלין המשמשים למגורי המשפחה.

באשר למטלטלין אלה, יש לקבל את טענת התובעת כי הם נכללים בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, שקיבל תוקף של פסק דין. לפיכך, הנתבע אינו זכאי לתשלום עליהם.

(2) מטלטלין בחצר

הנתבע תבע מחצית סך 22,730 ₪ עבור מטלטלין הנמצאים בחצר הבית.

התובעת טענה לאורך כל ההליך ובסיכומיה כי ע"פ סעיף 6, שבו נכתב כי הגיעו להסכמה סופית על חלוקת המטלטלין, יש לדחות את כל טענות הנתבע ביחס למטלטלין שנותרו ביד התובעת.

ביה"ד מקבל את עמדתו של הנתבע בעניין זה. אין לקבל את טענת התובעת שהם נכללים בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, וכמו שנסביר.

ראשית, אם כנים דבריה, שבהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, הגיעו להסכמה סופית, כיצד בדיון שהתקיים בתאריך י"ח בכסלו התשפ"ה (19.12.2024) תבעה התובעת לאזן את כלי העבודה של הנתבע, וכן את הכלים המוגמרים העומדים למכירה?

שנית, ההסכם שנחתם בין הצדדים בפני עו"ד המרמן כלל התייחסות לחלוקת המטלטלין.

נצטט מההסכם את סעיפים 5-6 העוסקים בחלוקת המטלטלין:

> 5. להסדרת חלוקת המטלטלין: לאיש הזכות לרכוש מוצרים המפורטים להלן לבית מגוריו עד סך של 18,000 ₪ מהחשבון המשותף, ואלה המוצרים: שולחן אוכל ו-4 כסאות, מכונת כביסה, מקרר, מיטה ומזרון, ספה סלונית, מכונת כביסה [כפול. כך במקור] ומייבש וטלויזיה.
>
> א. כלי אוכל ובישול, מגבות ומצעים, יילקחו מהמלאי בבית הקיים.
>
> ב. ככל שהסכום יעלה על האמור הוא יהיה על חשבון האיש בלבד. לאחר רכישה זו: מוצרי החשמל והרהיטים שבבית שנשאר למגורי האשה יישארו לה.
>
> ג. מוצרי המזון הקשים במזווה יחולקו בחלקים שווים.
>
> 6. בכך הגיעו להסכמה סופית על הפרדת המגורים וחלוקת המיטלטלין.

מלשון ההסכם עצמו רואים שהצדדים לא הגיעו להסכמות על חלוקת **כל** המטלטלין. מעיון בסעיף 5. להסכם הנ"ל, עולה בפירוש, כי חלוקת המטלטלין עסקה במטלטלין המשמשים לשימוש השוטף לצורכי מגורים ומחיה בלבד, ועל כן הוזכרו בו מוצרי מזון, כלי אוכל ובישול, מגבות ומצעים, ריהוט ומוצרי חשמל בלבד. העניין מודגש במיוחד בתת-סעיף 5.ב. שם נכתב כי "מוצרי החשמל והרהיטים שבבית **שנשאר למגורי האשה** יישארו לה".

כמו כן, גם מהסכם הגירושין, נראה בצורה ברורה, כי על אף שנכתב בסעיף 6 להסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, שהגיעו להסכמה סופית על חלוקת המטלטלין, והסכם זה קיבל תוקף של פס"ד בסעיף 8 להסכם הגירושין, בסעיף 9 ו-10 להסכם הגירושין נכתב בפירוש כי חלוקת המטלטלין אינה סופית, ועוד ייערך דיון ויינתן פס"ד על כך.

אם כן, הן מההסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן והן מהסכם הגירושין עולה בבירור, כי המטלטלין שבחצר, אינם כלולים בהסכם זה.

כמו כן, הנתבע הציג התכתבות במייל מול עו"ד המרמן:

> "... אתם באתם עם הרשימה שהסכמתם עליה וכולל הסדר מיטות ילדים.

הרשימה של המיטלטלין שאתה קונה היא כנגד המיטלטלין שהם ריהוט ומוצרי חשמל של הבית ולא יותר.

אמרת שתנור בישול יש שם.

דברים שאינם רהיטים או מוצרי חשמל ביתיים עדיין לא דוברו. ...״

גם מהתכתבות זו עולה, כי ההסכם שנחתם אינו מתייחס בעניין המטלטלין אלא לריהוט ומוצרי חשמל של הבית, אך לא לדברים אחרים – ״דברים שאינם רהיטים או מוצרי חשמל ביתיים עדיין לא דוברו״.

לפיכך ביה״ד מקבל את טענת הנתבע, ומחייב את התובעת לשלום לנתבע מחצית משווי המטלטלין שבחצר.

הואיל ולא נוכל להעריך את שוויו של כל אחד מהמטלטלין לגופו [ובכלל זה המחסנים והעצים שאינם מחוברים לקרקע], והואיל ומדובר על מספר מטלטלין רב מאד, השמאי הנ״ל ישום את שוויים, ומחצית משוויים תחויב התובעת לשלם לנתבע.

(3) המטלטלין בקליניקה של התובעת

הנתבע תבע מחצית סך 5,750 ₪ עבור המטלטלין הנמצאים בקליניקה של התובעת, ומשמשים אותה לצורכי עבודתה ופרנסתה.

כאמור לעיל, התובעת טענה לאורך כל ההליך ובסיכומיה כי ע״פ סעיף 6, שבו נכתב כי הגיעו להסכמה סופית על חלוקת המטלטלין, יש לדחות את כל טענות הנתבע ביחס למטלטלין שנותרו ביד התובעת.

ביה״ד קובע כי גם כאן, כי אין לקבל את טענת התובעת שהם נכללים בהסכם שנחתם בפני עו״ד המרמן, וכמו שכתבנו לעיל ביחס למטלטלין שבחצר.

לפיכך, דין המטלטלין שבקליניקה להתאזן, והנתבע זכאי למחצית משווים לאחר שיתומחרו ע״י השמאי הנ״ל במחירי יד 2.

(4) מטלטלין מיוחדים

ברשימת המטלטלין שהציג הנתבע בסיכומיו, מופיעים מספר מטלטלין מיוחדים, ונדון בהם אחד לאחד:

א. **ארון לבן על גלגלים ומראה מעוצבת** – מדובר בפריטים שהביא הנתבע מהדירה שבה התגורר בת״א טרם נישואיו, והעריך אותם בסך 5,000 ₪.

פריטים אלו הינם רהיטים המשמשים למגורים, ועל כן ברור שהם נכללו בהסכם שנחתם בפני עו״ד המרמן, שקיבל תוקף של פסק דין. לפיכך, יש לראותם ככל שאר המטלטלין שנכללו בהסכם, שיישארו בידי התובעת ואין דינם להתאזן.

ב. **פלטה ומאזניים מנחושת** – לטענת הנתבע מדובר במתנה שקיבל מהוריו. הנתבע לא ציין לכבוד איזה אירוע ומתי קיבלה. הנתבע לא העריך את שוויים אלא ביקש להשיבם אליו.

גם פריטים אלו משמשים למגורים (בין לשקילה ובין לנוי) ונמצאים בבית, ולפיכך הם נכללו בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, וכנ"ל, ועל כן אין דינם להתאזן, אלא להישאר ברשות התובעת.

אולם, מאחר ומדובר בפריטים ייחודיים, שהתקבלו מהוריו, ונראה מסיכומי הנתבע שביקש להשיבם לו ולא ציין כלל את תמורתם, כי יש בהם ערך סנטימנטלי עבורו, קובע ביה"ד כי לפנים משורת הדין, על התובעת להתחשב בנתבע ולהשיבם לו.

נסביר כי על פי הכרעת הפוסקים שנביא להלן (תומים חו"מ י"ב סק"ד, הובאו דבריו בפת"ש שם סק"ו), החובה להשיב לפנים משורת הדין, כאשר ביה"ד רואה לנכון לפסוק כך, היא חובה גמורה, אך אינה כוללת כפיה לביצוע, ולכן ביה"ד לא ינקוט פעולות אכיפה בעניין זה.

דברי התומים מתייחסים לדברי הרמ"א על השו"ע חו"מ י"ב, ב, שהביא שתי שיטות, ונראה מלשונו שפסק כשיטה הראשונה:

> ואין בית דין יכולין לכוף ליכנס לפנים משורת הדין, אף על פי שנראה להם שהוא מן הראוי (ב"י בשם ר"י ובשם הרא"ש). ויש חולקים (מרדכי פ' ב' דמציעא).

עכ"ל הרמ"א. וכתב עליו התומים (סק"ד):

> (ד) ויש חולקין. דעה זו הוא במרדכי (ב"מ סי' רנז), ובכל ראיה שמביא המרדכי שם אין בו ראיה מכרעת שיש כח ביד ב"ד לכוף ליכנס לפנים משורת הדין. ועוד יש לדקדק בלשון המרדכי דכתב דאנן כייפינן לפנים משורת הדין אם יש יכולת בידינו עכ"ל, ולכאורה זה שתלה הדבר ביכולת או אינו ביכולת בלתי מובן, דמה ענין זה לפשר, אף בגוף הדין אם אין יכולת בידינו מה לעשות, ובעוונותינו הרבים מיום שגברו בעלי זרוע תש כח ידי בית דין, ואם יכולת ביד ב"ד לכוף לדין א"כ לשיטתו אף לפשר נכוף ומאי שנא פשר מדין, והב"ח (ס"ד) פירש יכולת שהוא עשיר, והמעיין במרדכי יראה דהך חילוק בין עשיר לעני נאמר אחר כך במרדכי ולא אמרה מקודם כנראה מלשונו שם.
>
> ולכן נראה ברור כי מכל הראיות שהביא מרדכי הוא רק שנאמר בו לשון חייב והוא מורה על כפייה, והיינו כפיה במילי כמו שיש דיעות ביבמות (קו א) וכתובות גבי כופין אותו להוציא, ואומרים לו חייב אתה לעשות כן, ואם אינך שומע אתה עבריין, אבל לא נכוף אותו בשוטים ונידוי וכדומה כיון דאין שורת הדין כך, עיין כתובות דף נ' (ע"א) גבי עשיתינהו, ע"ש בתוספות שם (ד"ה עשיתינהו) מבואר דלפנים משורת הדין אין כופין רק במילי ע"ש. וזהו ההבדל שיש בין דין [לבין] לפנים משורת הדין, ולכך קאמר המרדכי אם היכולת בידינו לעשות, הרצון שהוא גברא דצייתנא ושומע לקול ב"ד של ישראל מבלי לעבור על דבריהם, אבל אם אין יכולת שאין סר למשמעתו ודברי ב"ד כדאמרינן (משלי כט יט) בדברים לא יוסר עבד, אין לכוף אותו בשוטים ונידוי, משא"כ בדין כופין בכל מיני כפיות וא"ש, **מעתה יש לומר דגם הרא"ש מודה לזה ואין כאן מחלוקת כלל.**

והוסיף בפתחי תשובה שם (סק"ו):

> (ו) ויש חולקין. עיין ב"ח [סעיף ד'] שדעתו להלכה כהיש חולקים דכייפינן למיעבד לפנים משורת הדין אם היכולת בידו לעשות שהוא עשיר, וכתב, וכן נוהגים בכל ב"ד בישראל לכוף לעשיר בדבר ראוי ונכון ואף על פי שאין הדין כך. ואפשר דהר' ירוחם בשם הרא"ש נמי לא קאמר אלא באינו עשיר כו', עד ופוק חזי מאי עמא דבר, ע"ש.
>
> וכן משמע דעת הש"ך לקמן סימן רנ"ט סק"ג ע"ש.
>
> ועיין בתומים סק"ד שכתב דהך כפיה היינו בדברים, שאומרים לו חייב אתה לעשות כן ואם אינך שומע אתה עבריין, אבל כו"ע מודים דאין כופין בשוטים ונידוי וכדומה כיון דאין שורת הדין כך כו', ומעתה י"ל דגם הרא"ש מודה לזה ואין כאן מחלוקת כלל, ע"ש.
>
> וכ"כ בתשובת שבות יעקב ח"א סי' קס"ח, ודלא כתשובת צמח צדק סי' פ"ט דמסיק להלכה דכופין ע"י שמתא, וזה אינו ע"ש.
>
> ועיין בתשובת חתם סופר חיו"ד ס"ס רל"ט הזכיר שם דברי הצמח צדק סי' פ"ט הנ"ל, ומשמע קצת שמסכים עמו, ע"ש.
>
> ועיין בתשובת שב יעקב חאה"ע ס"ס כ"ט כתב על נידון דשם, דמה שרצה רב אחד לחייב הבע"ד משום לפנים משורת הדין ואפילו לכוף, ע"פ דברי הב"ח שכתב דנוהגין בכל ב"ד לכוף לעשות דבר ראוי ונכון כו', אין דעתי מסכמת עמו כלל, חדא, דהב"ח גופיה לא כתב כך אלא בעשיר כו'. ועוד, הלא רמ"א העתיק כל המנהגים, ובמקום שיש מנהג כתב וכן נוהגין, וכאן הביא שתי דעות, דעה אחת בסתם ואח"כ ויש חולקין, וידוע היכא שכתב כן דעה ראשונה היא עיקר, ואפילו בדין גמור היכא דיש מחלוקת אין מוציאין מהמוחזק, ואפילו אחר הרוב דעות אין הולכין דיכול המוחזק לומר קים לי, והכא הוא איפכא דרוב דעות דפסקו דאין כופין הם עיקר כו', ובפרט בזה"ז ח"ו ליתן רשות לב"ד לילך אחר הסברות כדי לכוף להוציא ממון לפנים משוה"ד, ע"כ אין דעתי כלל עם הרב הנ"ל כו', עכ"ד.
>
> ואפשר דגם הוא ז"ל לא קאמר אלא לפי מה שנראה דעת הב"ח לכוף בשוטין או ע"י שמתא, **אבל בדברים לבד גם הוא מודה,** ובפרט היכא שנזכר בפוסקים שחייב לפנים משוה"ד, ועיין מה שכתבתי לקמן סימן רנ"ט [סק"ג]:

נמצא שחיוב בדברים במסגרת פסק הדין, במקום שהדבר נראה נכון לביה"ד, הוא הוראה המחייבת את בעל הדין, אך אין לאכוף את ביצוע פסק הדין בעניין זה, כאמור לעיל.

ג. **שלוש תמונות יצירה של הנתבע** – לא ברור מסיכומי הנתבע, האם מדובר ביצירות העומדות לנוי ולקישוט או שאינן עומדות אלא למכירה.

אם הן עומדות למכירה, אין לכלול אותן בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, מאחר ואינן משמשות למגורים, והרי הן כשאר הכלים המוגמרים, ודינן להתאזן.

אם הן עומדות לנוי, הן כלולות בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן ככל שאר רהיטי הבית, וכנ"ל, ודינן להישאר ברשות התובעת.

נראה, כי יש להתייחס אליהן כעומדות לנוי, מאחר ולא הוזכר מעולם בדיונים או בסיכומים כי הנתבע מוכר תמונות יצירה שלו.

אולם, הואיל ומדובר ביצירות שהנתבע יצר בעצמו, ואפשר שיש בהן ערך סנטימנטלי או מקצועי עבורו, והוא ביקש להשיבן ולא ציין סכום כסף שהוא מבקש בתמורתן, סבור ביה"ד כי גם כאן, לפנים משורת הדין, על התובעת להשיבן לנתבע. כאמור לעיל, התובעת חייבת לפעול בעניין זה כהוראת ביה"ד, אך ביה"ד לא ינקוט בעניין זה פעולות אכיפה.

ד. **קמין חוץ** – לטענת הנתבע מדובר במתנה שקיבל. הנתבע לא ציין ממי קיבל את המתנה, לכבוד איזה אירוע ומתי קיבלה. הנתבע העריך את שוויה בסך 2,500 ₪. התובעת לא הגיבה.

אמנם, בנידון זה אין לקבל את טענתה הכללית של התובעת ביחס לתביעת המטלטלין של הנתבע כי המטלטלין נכללים בהסכם שנחתם בפני עו"ד המרמן, מאחר ומדובר במטלטלין המצויים בחצר הבית, אולם, יש לדחות את טענת הנתבע שמדובר במתנה ועל התובעת להשיבו לו מבלי שתהא זכאית למחצית משוויו, מאחר והשימוש בקמין אינו שימוש אישי אלא שימוש משפחתי, ועל כן, יש לראות זאת כמתנה שניתנה לתא המשפחתי ולא לנתבע בלבד, וממילא, הרי הוא ככל שאר המטלטלין המשותפים לצדדים.

לפיכך דינו של הקמין להתאזן ככל יתר המטלטלין שבחצר הבית, והנתבע זכאי למחצית משוויו בלבד. את שוויו יעריך שמאי כנ"ל.

ה. **טבעת אירוסין** – הנתבע תובע להחזיר לו את טבעת האירוסין או את שוויה בסך 3,900 ₪. בשו"ת הריב"ש סימן שא (הובא בב"י אה"ע סימן צט, וברמ"א שם סע' ב) פסק שתכשיטים שנתן החתן לכלה לפני הנישואין, חוזרים אל החתן אם גירשה:

> אבל החתן הנותן סבלונות תכשיטי כסף וזהב לכלה להתנאות בהן בין שנתנן בשעת נשואין בין קודם לכן בעודה ארוסה אין זה מתנה גמורה. ואף על פי ששולח ומכריז זה נותן החתן לכלה אין הכוונה למתנה גמורה. דהא קיי"ל (ב"ב קמ"ו:) דבין מת הוא בין מתה היא ואפילו הדר ביה איהו מוהרי הדרי, ואפילו אכל שם סעודת חתן כל שאינם של מאכל ומשתה. והטעם הוא משום דלאו למתנה גמורה איכוון אלא להתנאות בהן בין בעודה בבית אביה בין אחר שתבא לבית בעלה. ... ומעולם לא שמעתי מי שפקפק בדבר לומר שלא יהיו שמין תכשיטי זהב וכסף ואפי' בגרושה. ואפילו אותן החולקים על הרמב"ם ז"ל לומר דגרושה אין שמין בין בגדי חול בין בגדי שבת לא חלקו עליו בתכשיטי כסף וזהב.

אולם, הבית מאיר (אה"ע שם, הובאו בפת"ש שם ס"ק ח) השיג על דברי הריב"ש, וכתב להוכיח מדברי הרשב"א (מיוחסות סימן קטו, הובאו בריב"ש עצמו) שחולק על דבריו, וסיים שלענ"ד דברי הריב"ש צ"ע, אולם סיים הבית מאיר, כי מאחר וכבר הוקבע המנהג במדינותינו כדברי הריב"ש הרמ"א, ודאי על דעת המנהג (כלומר, שהם יוחזרו) נותנים את התכשיטים.

אם כן, לכאורה על התובעת להשיב את טבעת האירוסין לנתבע.

[עיין בפד"ר ביה"ד חיפה (תיק 951689/2) שהאריכו לדון בנושא זה.]

ביה"ד סבור כי בימינו יודו הריב"ש והרמ"א שהאשה אינה צריכה להשיב את טבעת האירוסין, וכדלהלן.

המעיין בדברי הריב"ש (שם) יראה שלאחר שהביא את דברי הרמב"ם (זכיה ומתנה פרק ו הלכה כא) לחלק בסבלונות בין דברי מאכל שאינם חוזרים לדברי נוי שחוזרים כתב שתלוי הדבר באומדן הדעת:

> הנה נראה מבואר מדבריו ז"ל שהסבלונות שאינן של מאכל ומשקה אינם מתנה אלא לנוי ושל מאכל ומשקה הם מתנה כל שלא תחזור בו, וכל זה הוא מפני אומדן הדעת.

דברי הריב"ש שתלוי הדבר באומדן הדעת, הם ע"פ דברי הרמב"ם עצמו (שם הלכה א):

> לעולם אומדין דעת הנותן, אם היו הדברים מראין סוף דעתו עושין על פי האומד אף על פי שלא פירש.

אם כן, בימינו שלא מקובל להשיב מתנות חתונה, ודאי לאחר שנות נישואין לא מעטות, ודאי בסכומים נמוכים (בשונה מדירה, רכב ומתנות השוות הון רב), אדרבא, אף הריב"ש יודה שאומדן הדעת הוא הפוך, שאין כוונת החתן בנותנו טבעת אירוסין שהיא תוחזר אליו לאחר שנות נישואין רבות.

אף שגם בימינו יש אנשים התובעים בחזרה את טבעת האירוסין או הנישואין, אין זה מפני שמלכתחילה, בעת הנתינה, הם חשבו בליבם ליתנה רק לתקופה בה הם נשואים, אלא מפני שכעת עולה בהם המחשבה המכעיסה של "הגרשת וגם ירשת", ומחשבה זו אינה דווקא כלפי המתנות שנתנו לבן הזוג, אלא ביחס לכל ההשקעה לאורך כל חיי הנישואין, שכעת בן הזוג נהנה לבד מפירות ההשקעה שלהם.

עוד נראה לומר, כי מהות הסבלונות, המוזכרים בתלמוד, שנשלחו ע"י החתן לבית הכלה בתקופת האירוסין, ניתנו למטרת כבוד (עיין רשב"ם ב"ב דף קמו ע"א ועוד ראשונים רבים בסוגיא שם) ונוי (עיין ריב"ש שהוזכר לעיל) בלבד, לפאר ולכבד הן את משפחת הכלה והן את משפחת החתן, ולא ניתנו כמתנה אישית לכלה, למטרת הבעת אהבה, ומתוך ורצון כן ואמיתי ליתן מתנה גמורה. משא"כ בימינו, שאמנם המתנות ניתנות גם לכבוד, אך הן ניתנות גם ובעיקר מתוך אהבה ורצון כן ואמיתי ליתן מתנה גמורה.

לפיכך, אומדנא ברורה היא, שבנידון דידן, לא היתה כוונת הנתבע בנותנו את טבעת האירוסין שהיא תושב אליו לאחר הגירושין, ואם כן, כך יהיה הדין אף לריב"ש, ולרמ"א שפסק כדבריו.

מאחר שניתנה הטבעת לתובעת במתנה גמורה, אין דינה להתאזן, הן לפי ההלכה והן לפי החוק האזרחי.

לאור כל הנ"ל, נדחית תביעתו של הנתבע, והטבעת תישאר ברשות התובעת.

הוראות פסק הדין למעשה

בהתאם לכל האמור לעיל, להלן הוראות פסק הדין למעשה:

<u>המגרש והבית:</u>

א. התביעה לשיתוף ספציפי, הן ביחס לבית ולמגרש שעליו הוא בנוי והן ביחס לזכות למגרש עתידי – נדחית.

ב. ביה"ד מחייב את התובעת לשלם לנתבע להחזר הוצאותיו סך 27,845 ₪ עבור המטבח, וסך 19,400 ₪ עבור סגירת הפרגולה לסלון, סך הכל 47,245 ₪.

התשלום יבוצע תוך 30 יום מקבלת חוות דעת השמאי הנזכרת להלן בסעיף י"א.

ג. הנתבע אינו זכאי להחזר כנגד שאר ההשקעות בבית, בחצר ובמגרש.

<u>המטלטלין:</u>

ד. **הכלים המוגמרים** - התובעת זכאית למחצית מהמחיר לפי שווי ריאלי בידי האומן של הכלים המוגמרים שהועברו לידי הנתבע.

ה. **כלי העבודה** - התובעת זכאית למחצית משוויים של כלי העבודה שהנתבע הודה כי הם נמצאים ברשותו.

ו. **מכשיר הכושר** – אין התובעת זכאית למחצית משוויו של מכשיר הכושר, והוא יישאר ברשותו של הנתבע.

ז. **מטלטלין בבית** – הנתבע אינו זכאי לקבלם או לקבל החזר בעדם.

ח. **מטלטלין בחצר** – הנתבע זכאי למחצית משוויים. [באשר למחסנים – הנתבע זכאי למחצית משוויים, רק אם אינם מחוברים לקרקע].

ט. **מטלטלין מחוברים בחצר** – הנתבע אינו זכאי לקבל החזר בעד העצים והמחסנים המחוברים לקרקע.

י. **מטלטלין בקליניקה** – הנתבע זכאי למחצית משוויים.

יא. **מטלטלין מיוחדים:**

יא.1. ארון ומראה שהובאו מת"א – הנתבע אינו זכאי לקבלם או לקבל החזר בעדם.

יא.2. פלטה ומאזניים – שורת הדין היא, שהנתבע אינו זכאי לקבלם או לקבל החזר בעדם. לפנים משורת הדין, על התובעת להשיבם. התובעת תשיב אותם, לפנים משורת הדין, תוך 35 יום מחתימת פסק דין זה, ללא משא ומתן וללא תלות בביצוע שאר חלקי פסק הדין. אם יגיש הנתבע ערעור על פסק הדין, תידחה השבתם עד לקבלת פסק הדין בערעור.

סעיף זה הינו הוראה מחייבת לביצוע, אך הוא לא ייאכף על ידי ביה"ד.

יא.3. שלוש תמונות יצירה – שורת הדין היא, שהנתבע אינו זכאי לקבל אותן או לקבל החזר עבורן. לפנים משורת הדין, על התובעת להשיבן. התובעת תשיב אותן, לפנים משורת הדין, תוך 35 יום מחתימת פסק דין זה, ללא משא ומתן וללא תלות בביצוע שאר חלקי פסק הדין. אם יגיש הנתבע ערעור על פסק הדין, תידחה השבתן עד לקבלת פסק הדין בערעור.

סעיף זה הינו הוראה מחייבת לביצוע, אך הוא לא ייאכף על ידי ביה"ד.

יא.4. קמין חוץ – הנתבע זכאי למחצית משוויו בלבד.

יא.5. טבעת אירוסין – הנתבע אינו זכאי לקבלה בחזרה, והיא תישאר בבעלות התובעת.

יב. לצורך הכרעה בשומת המטלטלין, ביה"ד ממנה את השמאי נדב ישעיהו מחברת "תדהר שמאים" טל' 050-2778988, לשום את ערך המיטלטלין לפי הפירוט דלהלן, ולהגיש חוות דעת לביה"ד. כל אחד מן הצדדים יפנה אל השמאי תוך 14 יום מחתימת פסק דין זה, יציג לו את פסק הדין. שכר טרחת השמאי ישולם על ידי שני הצדדים בשווה.

יב.1. המטלטלין הנזכרים בסעיף ה, לפי ערכם במצבם כיום לאחר השימוש שנעשה בהם בידי הצדדים.

להלן רשימת כלי העבודה:

1.1	מחרטה	1.9	מברגה בוש GSR	1.18	מלטשת מקיטה
1.2	מסור סרט מקיטה	1.10	משחזת רקורדפאוור	1.19	מסור מלטשת בוש
1.3	מסור עצים חשמלי	1.11	משחזת זוית מקיטה	1.20	מקצוע בוש
1.4	מגזמת גובה	1.12	מסור עגול מקיטה	1.21	חומרים מתכלים
1.5	שני מסורי שרשרת איקֶרָה	1.13	שואב FEMI	1.22	שני שולחנות עפצים
		1.14	שואב אבק ציקלוני	1.23	מברשת צביעה
1.6	מסור שרשרת מוטורי	1.15	קסדה	1.24	BLACK&DECKER
1.7	עשר מפסלות	1.16	מסור גרונג עם מודד זוית	1.25	משחזת ציר – דרמל
1.8	מברגה בוש GWB	1.17	מסור ידני IRWIN	1.26	זוג קליבות מהירות

על התובעת להעביר ליד השמאי את רשימת כלי העבודה הנ"ל בלבד, כולל הצילומים.

יב.2. המטלטלין הנזכרים בסעיפים ח, י, יא.4, לפי ערכם במצבם כיום לאחר השימוש שנעשה בהם בידי הצדדים.

להלן **רשימת המטלטלין שבחצר**:

2.1.	מתקן גז לבישול חוץ	2.2.	מריצה	2.4.	סיר פויקה גדול
		2.3.	אוהל משפחתי	2.5.	סיר פויקה קטן

2.6.	צידנית+צידנית קטנה+שלוקר	2.15.	מאוורר תעשייתי	2.24.	סטים של מברגים וברגים רבים		
2.7.	שני ארגזים	2.16.	שולחן פלסטיק ושש כיסאות	2.25.	צבעים		
2.8.	חרמש	2.17.	שולחן נשלף לאירוח	2.26.	שולחן נגרים		
2.9.	מיישר שיחים/ מגזמת (חלק מסט)	2.18.	סט כתר (זוג, שניים בודדים ושולחן)	2.27.	ששה לוחות סנטף		
2.10.	חרמש חשמלי אדום	2.19.	גגון ועריסה לרכב	2.28.	מחסן גדול*		
2.11.	כיפה גיאודזית	2.20.	תפוח (וו גרירה) לרכב	2.29.	מחסן קטן*		
2.12.	טרמפולינה	2.21.	שש יריעות לבידי עץ	2.30.	שתי יחידות מדפים		
2.13.	ארבעה מטפים	2.22.	רתכת	2.31.	קמין חוץ		
2.14.	כיפת חימום	2.23.	שני מרססים				

*<u>הערה לשמאי: כאמור בגוף פסק הדין, יש להעריך את שווי המחסנים, רק אם אינם מחוברים לקרקע</u>.

להלן **רשימת המטלטלין שבקליניקה**:

2.32. ארון איקאה	2.34. כשלושים ספרים לקליניקה
2.33. כשלושים משחקים לקליניקה	2.35. אייפד לקליניקה

יב.3. המטלטלין הנזכרים בסעיף ד - לפי שוויים כאשר הם בידי האומן.

להלן רשימת הכלים המוגמרים, לפי הופעתם בכתב התביעה:

3.1.	כלים שבסרטונים 1-14	3.4.	כלים בשידה	3.8.	כלים בפינת אוכל		
3.2.	כלים בארגז	3.5.	כלים בכוננית גדולה	3.9.	כלים בכוננית מטבח		
3.3.	פריטים בלי מחיר	3.6.	כלים בכוננית קטנה				
		3.7.	כלים בספריה				

על התובעת להעביר ליד השמאי את רשימת הכלים, כולל הצילומים, כפי שהגישה בכתב התביעה.

אם הצדדים יגיעו להסכמות בעניין המטלטלין תוך 14 יום מחתימת פסק דין זה, הם יוכלו להגיש על כך הודעה מוסכמת לביה"ד, וביה"ד יורה על ביטול מינוי השמאי.

ביה"ד מתרה בצדדים, כי אי שיתוף פעולה עם השמאי, ובכלל זה עיכוב בתיאום עמו, נסיון להכניס לשמאות פריטים שאינם כלולים בפסק דין זה, עיכוב בתשלום שכר טרחתו, וכל פעולה

המשהה את ביצוע פסק הדין – עלול לגרור חיוב בהוצאות משפט לקופת המדינה בסך 5,000 ₪ בגין הזמן השיפוטי הנדרש למתן החלטות חוזרות, ואף בקנס בגין בזיון ביה"ד בסך 15,000 ₪.

יג. הסכומים שיוטלו על הנתבע בעבור הכלים המוגמרים וכלי העבודה הנזכרים בסעיפים ד-ה לעיל, יחושבו כנגד הסכומים שיוטלו על התובעת בעבור המטלטלין הנזכרים בסעיפים ח, י ו-יא4, וההפרש ישולם תוך 30 יום מקבלת חוות דעת השמאי.

יד. התיק שבכותרת יישאר פתוח למשך 45 יום, לצורך וידוא ביצוע הוראות פסק הדין, ובמקרה הצורך למתן פסק דין משלים. בהעדר פנייה ייסגר התיק לאחר מכן.

פסק הדין מותר לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים ושל היישוב שבו הם התגוררו.

ניתן ביום כ"ב במרחשון התשפ"ז (02/11/2026).

הרב מאיר כהנא – אב"ד	הרב עודד מכמן	הרב חיים יוסף זלץ

העתק מתאים למקור
הרב עקיבא צדקיהו, המזכיר הראשי
נחתם דיגיטלית ע"י הרב חיים יוסף זלץ בתאריך 02/11/2026 10:52